Esperanto-Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift
11de jaargang
nr. 64 (4)
juli-augustus 1980

ESPERANTO ALS BASIS VOOR ONDERWIJS IN NAMEN

Onlangs namen leraren uit een vijftiental landen deel aan een interlinguïstische conferentie georganiseerd door het Instituut voor Cybernetica van Paderborn (West-Duitsland). Onderwerp waren grondige studies over groepen kinderen van 8 tot 10 jaar die vertrouwd worden gemaakt met de Europese talen.

Het specifieke aan de gebruikte methode, gebaseerd op vergelijking van de verschillende aan te leren talen, is het gebruik van het Esperanto als basismodel. Die taal is perfect aangepast aan het niveau van de kinderen en het gebruik ervan blijkt erg effectief te zijn vanuit pedagogisch oogpunt.

Het wetenschappelijk onderzoek bracht verschillende resultaten aan het licht:

— Dit type taalonderwijs stimuleert aanzienlijk de belangstelling van de kinderen voor de Europese talen en hun culturen.

— Er is minder tijd voor nodig, en er wordt uiteindelijk zelfs tijd gewonnen bij de studie van de andere vreemde talen.

— Er bleek zelfs dat soortgelijke studie ook het onderwijs in de moedertaal, in de aardrijkskunde en in de wiskunde vergemakkelijkt.

— De kinderen kunnen al vroeg op hun eigen niveau communiceren met kinderen en volwassenen uit andere taalgebieden, zonder dat zij daarbij worden gehinderd door de taal van een bevoorrechte streek. Dat bevordert het begrip tussen de volken, zonder taaldiscriminatie.

De nieuwe onderwijsmethode met als basistaal het Esperanto wordt nu reeds toegepast in Duitse klassen (Nordrhein-Westfalen) en in Frankrijk (Le Mans). Er bestaan sterke kansen dat het ook ingevoerd wordt in klassen van het lager onderwijs in de streek van Namen, dank zij het begrip en de open mentaliteit van enkele inspecteurs.

(La Dernière Heure, 10 dec. '79)

Nota van de redactie:
Uit dit experiment blijkt duidelijk dat het Esperanto niet noodzakelijk een domper hoeft te zetten op de voor velen zo interessante studie van de andere talen. Esperanto wil enkel een hulpmiddel zijn bij de communicatie, óók voor hen die noch de zin, noch de aanleg of de concrete mogelijkheid hebben om jaren aan een stuk de onregelmatigheden van een vreemde taal te leren — meestal met nog erg gebrekkige resultaten.

Waarom blijkt het onderwijs van het Esperanto nu zulke enorme voordelen te bieden,

(zie verder op blz. 3)

ESPERANTO-PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie en administratie België
Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen

Gewoon abonnement: 50 fr. in België, 5 gulden in Nederland en 100 BF of 6,50 gulden voor alle andere landen.

Steunabonnement: het dubbele van een gewoon abonnement.

Vijfjarig abonnement: 4 x de som van een gewoon abonnement.

Vijfjarig steunabonnement: 8 maal de som van een gewoon abonnement.

Levenslang abonnement: 25 maal de prijs van een gewoon abonnement.

Levenslang steunabonnement: 50 maal de prijs van een gewoon abonnement.

Reclame
1/1 blz. 1200 fr. of 81,40 gulden.
1/2 blz. 750 fr. of 50,80 gulden.
1/3 blz. 625 fr. of 42,40 gulden.
1/4 blz. 585 fr. of 39.70 gulden.
1/8 blz. 400 fr. of 27,00 gulden.
Advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 x de prijs van 1 advertentie.

Girorekeningen
voor België: 000-0265338-43 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteurs: Paul Peeraerts en Anne Tilmont.

Verantwoordelijke uitgever: P. Peeraerts, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.

Bijlagen bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten bedrukt zijn met de tekst „Bijlage bij Esperanto-Panorama nr. ..." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden in ieder geval gefactureerd.

Teksten voor eventuele publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de eerste van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat.

Aangetekende brieven of pakketten aan het redactie-adres gezonden, kunnen helaas niet worden aanvaard.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Friezen roeren zich

In Nederland staat er in de openbare telefooncellen ook vaak een gebruiksaanwijzing in het Esperanto. Voor de eerste keer wordt die taal nu ook een zekere vorm van taalimperialisme verweten, want wat blijkt? De Friese telefooncellen bevatten naast Esperanto, Nederlands, Frans en Duits géén Friese uitleg. Reden om door middel van een „telefoonsticker" de volgende boodschap te spuien:

Fan bûter, brea en griene tsiis
wa't dat net sizze wol dat is de PTT.
De mûle fol mei esperanto,frânsk en dútsk
mar yn de taal skoof en skandalik analfabeet.

FRYSK blinder!

Laten we hopen dat in de toekomst Fries en Esperanto broederlijk (of is het nu zusterlijk?) naast elkaar kunnen prijken...

Dezelfde Friezen hebben ook nog op andere gelegenheden aanleiding tot klagen. Zo is het nog steeds mogelijk dat Koningin Beatrix (op het ogenblik van de „feiten" nog prinses) in Friesland voor een Fries publiek komt praten over het Friese verzet in de tweede wereldoorlog, en dat doet in het Nederlands. Voor vele Friezen een harde noot om te kraken, nu zij in hun streek meer en meer naar een tweetaligheid streven. Het Fries wordt immers met ingang van 1 augustus een verplicht vak op de lagere scholen in de streek.

Steunabonnementen 1980
64. F. Govaers, Opwijk (5)
65. Gampoelinstituut, Huldenberg
66. K.I.Spermalie, Brugge
67. K.I.voor blinde jongens, Brussel
68. K.I. voor blinde meisjes
69. Vlaamse Klank- en Braillebibliotheek, Brugge
70. Prov. instituut voor gezichtsgestoorden, Antwerpen

Esperanto in Namen (vervolg)

óók bij het aanleren van andere talen? Het kind — maar ook de volwassene — leert door de regelmaat van het Esperanto de basisstructuur van een taal kennen, met het hoe en het waarom van verbuigingen, vervoegingen e.d. in zijn meest eenvoudige vorm te leven, zonder dat die „versluierd" zijn door allerlei uitzonderingen, onregelmatigheden en onlogische regels.

Het is in wezen hetzelfde voordeel dat leerlingen van bijv. het Latijn, Grieks en zelfs Duits hebben. Die leren door de vele verbuigingen ook de structuur van andere talen doorzien, wat een werkelijke tijdwinst bij het aanleren van andere talen geeft. Bij die laatsten gaat het begrip echter ten koste van vele jaren „bloed en tranen"..., bij Esperanto is het een spel van enkele weken.

Het is dezelfde doorzichtigheid en logica die aanleiding geeft tot de schijnbaar paradoxale resultaten, nl. naast het Esperanto-onderwijs een verbetering van de prestaties in wiskunde en aardrijkskunde.

Esperanto blijkt een goede oefening te zijn tot logisch redeneren en inzichten opbouwen in de verbanden van ogenschijnlijk verschillende fenomenen.

Regelmatige groei van Pasporta Servo

Pasporta Servo van TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo) werd pas in 1975 opgericht, maar gaat nog steeds een schitterende toekomst tegemoet. Er zijn nu al logiesmogelijkheden in 48 landen. Het adressenboekje wordt dikker en dikker. Die lijst stelt iedereen in staat om goedkoop maar toch comfortabel te reizen door gebruik te maken van het logies dat gratis wordt aangeboden door de *gastigantoj*.

Natuurlijk zijn er beperkingen, maar die worden in het boekje zelf per adres gespecifieerd. Niet iedere gastvrouw/gastheer kan het zich immers permitteren onverwacht een bende van twintig wereldreizigers op het dak te krijgen. Er wordt meestal gespecifieerd hoeveel mensen men kan ontvangen, voor hoelang, en wanneer (ook gastfamilies gaan al eens met vakantie!). Er wordt ook gevraagd op voorhand te verwittigen om alle noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen (én om te vermijden dat vijf groepen zich tegelijk aanbieden...).

In elk geval is een minimum aan Esperantokennis noodzakelijk: je komt immers als esperantist op bezoek. Dat wil zeggen dat je een vriend bent, en niet „zomaar" een toerist.

Maar er zijn ook mensen die heel wat meer „eisen" stellen (maar laat je niet afschrikken... het zijn uitzonderingen, en ja, de zeden en gewoonten verschillen nogal eens van land tot land!)

Het logies kan variëren van een eigen eenpersoonskamer tot het gebruik van een houten vloer (*kunportu dormsakon kaj aermatracon!*). Velen wensen geen rokers die hun huis bezoedelen. Elders ontvangt men graag families met kinderen, en in Indore (India) wil men wel eerst een fototje van u bekijken (?...). In Hirosaki (Japan) bent u vooral welkom als u poëet bent, of geschiedkundige, of wetenschapper... In Sarajevo (Joegoslavië) zijn *hipioj kaj drinkuloj* niet welkom. In Bukhalalise (Kenia) worden de wereldreizigers ervoor gewaarschuwd niet te veel luxe te verwachten (*«en la vilaĝo mankas telefono»*) en in Florida Glen (Zuid-Afrika) is eender welke esperantist welkom; hij kan er bovendien meeprofiteren van een zwembad in de ommuurde tuin...

Uit de lektuur van het Pasporta-Servoboekje blijkt ook dat deze keer het vrouwelijk geslacht bevoorrecht wordt: sommige logeeradressen geven inderdaad de voorkeur aan vrouwelijk gezelschap...

U ziet het, een rijk gamma aan mogelijkheden. Wil je dit jaar ook nog ergens gratis logies, contacteer dan de verantwoordelijke voor Pasporta Servo in je streek: Mej. Ite Tytgat, St.-Hathebrandstraat 8, B-2510 Mortsel, of de hr. Rob Heusdens, Mispellaan 25, NL-9741 GJ Groningen.

ALVOKO

Ni ripetas nian peton kiun ni jam publikigis en la antaŭa numero. Ĉiuj instruistoj kaj instruantoj pri Esperanto estas petataj havigi al ni informojn pri la kursoj kiujn ili gvidos post la ferioj. En nia septembra numero ni planas publikigi liston de ĉiuj lerneblecoj.

Ĉar Esperanto-Panorama estas ĉefe legata de ne-esperantistoj kiuj tamen interesiĝas pri la afero, estus domaĝe ke via kurso ne estus diskonigita al ili.

Ĉiujn informojn atendas Esperanto-Panorama, Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen, antaŭ la 10a de aŭgusto.

Kun anticipa danko salutas la redakcio.

uitge-PERSt

Knip een boek uit je krant...

De heer Geert Dehoux uit Puurs raden we aan van iedere morgen even in de brievenbus te kijken. Weldra werpt de postbode er immers een pakje in als dank voor de persknipsels die wij mochten ontvangen. Ook zin in een cadeautje? Krantenknipsels opzenden maar, over Esperanto of taalproblemen, aan ons redactie-adres in Antwerpen. Veel geluk!

Burgemeester begroet congresgangers

Burgemeester Winkel van Noordwijkerhout heeft 28 muzikanten uit 12 Europese landen die deelnemen aan een congres dat in college Leeuwenhorst wordt gehouden in het gemeentehuis begroet.

Burgemeester Winkel sprak de congresgangers toe in het Esperanto. Hij deed dit bij wijze van experiment. De bezoekers verbaasden zich hierover maar konden hem toch vrij goed volgen. Behalve... de Engelsen in het gezelschap. Die hadden moeite met de uitgesproken Esperanto-begroeting.

De burgemeester zei dat hij verheugd was dat de congresgangers juist Noorderwijk als plaats hadden gekozen om bijeen te komen. Hij noemde Leeuwenhorst een bij uitstek geschikte plek hiervoor en zijn gemeente één van de mooiste dorpen in Nederland.

(Leidsch Dagblad, 15 april 1980)

NCRV-tune te Engels

De NCRV-radio heeft besloten zijn Engelse herkenningsmelodie af te schaffen, omdat die bij de luisteraars in het verkeerde keelgat is geschoten.

In een aantal programma's zong een Engelse groep — ter herkenning van de omroep die uitzond — de volgende tekst: "You are listening to the NCRV (spreek uit: en-si-ar-vie)". Een aantal luisteraars vond dat vreemd voor een Nederlandse omroep.

De NCRV bekijkt nu ook of enkele titels van radioprogramma's zoals Happy Sound, Jazztime en Weekendblues, moeten worden aangepast.

(Het Vaderland, 9 april 1980)

Esperanto en cybernetica

Tijdens zijn 9de congres dat zal plaatshebben in september in Namen, zal de Internationale Vereniging voor Cybernetica Esperanto gebruiken als derde werktaal naast het Engels en het Frans. Deze beslissing bracht me ertoe enkele vragen te stellen aan professor G. Boulanger, voorzitter van de I.V.C.

— Professor, kan men u als een esperantist beschouwen?

— Neen, in het geheel niet, en ik heb geen enkel contact met die beweging; ik spreek geen Esperanto, maar ik leer het. Toevallig ben ik me ervoor gaan interesseren tijdens een wetenschappelijk congres in Marilia, in Brazilië, in april 1979. Daar waren de twee officiële talen Portugees en Esperanto. Ik was onmiddellijk enthousiast over die taal. Het is, ondanks de vooroordelen, die ik trouwens deelde, een preciese, doeltreffende en uiterst rijke taal. Ze kan gemakkelijk worden geleerd omdat ze zeer logisch is.

aktiviteitenkalender

AALST

Esperantogroep Aalst

Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 70.53.68.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping), Aalst.

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 4582.
Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mev A.J.B. Vrolijk Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: elke 3de woensdag van de maand op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de hr. J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EL Amsterdam, tlf. (020) 79.54.06.
Bijeenkomsten: elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmermeer-stationsrestauratie, Amstelveenseweg 266.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep 'La Verda Stelo', v.z.w.

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen, tlf. (031) 40.30.92 of (031) 16.05.05.
Bijeenkomsten: iedere vrijdag om 20.15 uur stipt in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 (kelderverdieping), tenzij anders aangeduid.

- 4/7 (vrijdag) Wandeling door Antwerpen onder leiding van de heer E. Paesmans. Bijeenkomst om 19.45 uur aan het standbeeld van Rubens (Groenplaats). Dit wordt de 25ste (en laatste) geleide wandeling, ingericht door de heer Paesmans; zorg dat je erbij bent!
- 11/7 (vrijdag) Vlaams Nationale Feestdag – Géén vergadering.
- 18/7 (vrijdag) De heer Eddy Frederickx presenteert de kwis 'Wachtwoord'.
- 25/7 (vrijdag) Vrij forum met medewerking van de aanwezige leden.
- 1/8 (vrijdag) Gevarieerde avond onder leiding van Mevr. H. Jacques.
- 8/8 (vrijdag) Leden vertellen over hun vakantiebelevenissen met esperantisten.
- 15/8 (vrijdag) Feest van O.L.V.-Hemelvaart – Géén vergadering.
- 22/8 (vrijdag) Terugblik op het voorbije wereldcongres te Stockholm (Zweden) en het jeugdcongres te Rauma (Finland).
- 29/8 (vrijdag) De heer C. De Clerck spreekt over Patanjali.
- 5/9 (vrijdag) Diamontage door de heer W. Huybrechts over zijn wereldreis.
- 12/9 (vrijdag) Boekententoonstelling. Inleiding door de heer T. Kehlet.
- 15/9 (maandag) Conversatie-avond bij Henny Jacques om 19.30 uur.

Lidmaatschap: 350 fr., inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama.* Voor jongeren 100 fr., inclusief abonnementen op *Esperanto-Panorama, Koncize* en *Jongeren Esperanto-Nieuws.* Rek. nr. 000-0072654-01, t.n.v. „La Verda Stelo"

ARNHEM

NEA-sekcio

Inlichtingen: de hr. W. Bruijnestijn, Julianalaan 94, 6824 KJ Arnhem, tlf. (085) 61.53.86. De bijeenkomsten hebben plaats op twee adressen. Vraag eerst inlichtingen.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep

Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand aan de Rozenlaan 5 in Beringen.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep

Inlichtingen: Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging ‚Paco kaj Justeco'
Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: iedere 2de en 4de donderdag van de maand in 'Diogenes', Schaarstraat 96, 8000 Brugge.

Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo
Inlichtingen: Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

Esperantojeugd
Inlichtingen: Sikkelstraat 61, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag van de maand om 20 u., in 'Diogenes', Schaarstraat 92, Brugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep
Inlichtingen: de Gerlachestraat 52, 1040 Brussel, tlf. (02) 649.92.75.
Bijeenkomsten: normaal elke 2de dinsdag om 19.45 uur in de Grétrystraat 26, 1000 Brussel. Het programma vindt u in *Esperanto aktuala* (abonnement 50 fr. op rekening 961-0907453-13 van Esperantista Brusela Grupo, Sperwerlaan 86, bus 5, 1150 Brussel)
Cursussen: Elke dinsdag van 18.15 tot 19.45 u. in hetzelfde lokaal. Bovendien verschei-dene andere cursussen, o.a. aan de V.U.B. en in het Cultuurcentrum van St.-Gillis. Vraag inlichtingen.

Europees Esperanto-Centrum
Inlichtingen: Montoyerstraat 37, bus 24, 1040 Brussel, tlf. (02) 513.59.95

DEN HAAG

NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24.39.23.
Bijeenkomsten: elke 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172, Den Haag.

TANEF (Naturamikoj esperantistoj)
Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66.65.47.
Bijeenkomsten: de 2de en de laatste maandag van de maand om 20 uur, in de zaal 'Nigrotje', Maarseveenstraat 2.

DEURNE

Esperantogroep Deurne
Inlichtingen: Mevr. Leuntjes, Eksterlaar 74, 2100 Deurne, tlf. (031) 21.28.53.
Bijeenkomsten: de 2de woensdag van de maand op hetzelfde adres.

DILSEN/STOKKEM

Inlichtingen: Arnold Sauenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen, tlf. (031) 49.50.06 (na 19 u.).
Samenkomsten en dienstbetoon: de 1ste en 3de zaterdag van de maand om 16 u. in het Cultureel Centrum, Rijksweg, Dilsen.

DRACHTEN

Esperanto-Centrum
Inlichtingen: Wimerts 38, 9204 GL Drachten, tlf. (05120) 15.212.

EDEGEM

Esperantogroep Edegem
Inlichtingen: de hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (031) 40.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven
Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11.41.62.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand om 20 uur in de Tringelzaal A van het P.O.C. in Eindhoven.

GENT

Genta Esperanto-grupo ‚La Progreso'
Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30.13.01.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St.-Pietersnieuwstraat 23, Gent.

Genta Klubo
Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent, tlf. (091) 23.56.40.
Bijeenkomsten: de 1ste woensdag van de maand om 20 uur.

GRONINGEN

NEA-sekcio
Inlichtingen: Esperanto-Centrum Groningen, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, tlf. (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw ‚Filadelfia', Dirk Huizingastraat 17, Groningen.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)
Inlichtingen: Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen, tlf. (050) 77.39.60.
Bijeenkomsten: de 3de vrijdag van de maand in ‚De Wigwam', Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

NEA-sekcio
Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, tlf. (023) 28.46.02.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand in Wilhelminastraat 22, Haarlem.

HASSELT

Inlichtingen: Ir J. Christiaens, Just. Lipsiusstraat 26, 3500 Hasselt.
Bijeenkomsten: de 1ste maandag van de maand.

HILVERSUM

NEA-sekcio ‚Dreves Uitterdijk'
Inlichtingen: Mej. A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43.320

FLE-sekcio
Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo
Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag v/d maand in het Parochiecentrum van Heide.
Cursussen: elke woensdag van 19 tot 20.30 uur in het Parochiecentrum te Heide vervolmakingscursus Esperanto, door mevr. P. Huybrechts. Inlichtingen op secretariaat.
Lidmaatschap: 350 fr. inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama.* Voor jongeren 100 fr. incl. abonnement op *Esperanto-Panorama, Koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws.* Bankrekening 001-0779431-15 van 'La Erikejo', Kalmthout.

Kalmthoutse Esperantojeugd
Inlichtingen: Boswachtersdreef 5, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66 80 99.

KORTRIJK

La Konkordo
Inlichtingen: Oudenaardesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, Goutum.
Bijeenkomsten: om de 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Doopsgezinden, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000
Inlichtingen: Marc Vanden Bempt, Spaanse Burchtlaan 29/2V, 3000 Leuven.
Bijeenkomsten: De 1ste, 3de en 5de donderdag van de maand van 19.30 tot 21.30 u. in het Koninklijk Atheneum, Naamsestraat 69, Leuven, behalve tijdens de vakantie.

13/7 (zondag) Tweede uitgave van onze succesrijke ZOEKTOCHT. Ditmaal richten wij ons in het bijzonder op het gedeelte van de stad gelegen tussen de Naamse en de Brusselse straat. Vertrek tussen 10 en 14 uur aan het Stadhuis. De lengte van het traject is slechts een viertal kilometer, een afstand die voor niemand een bezwaar kan zijn. Snelheid speelt geen rol. Alleen de antwoorden op de vragen worden in aanmerking genomen om de VELE PRACHTIGE PRIJZEN dezelfde dag nog weg te schenken. Deelname 50 fr. – met brevet: 70 fr.

Lovena Esperanto-Asocio
Inlichtingen: Vaarstraat 16, 3000 Leuven, tlf. (016) 23.63.27.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag v/d maand op het genoemde adres om 20 u.

MECHELEN
Mechelse Esperantogroep
Inlichtingen: de hr. A. Verswyvel, Kastanjeweg 33, 2850 Keerbergen.
Bijeenkomsten: om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.V.-straat, Mechelen, beginnelingen iedere woensdag, gevorderden elke 2de en 4de maandag v/d maand.

MORTSEL
Esperantogroep Mortsel
Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.24.
Bijeenkomsten: Hof van Rieth.

NIJMEGEN
Esperanto-Klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in de zaal a/d Lindanusstraat 16.

ROTTERDAM
Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen: de hr. R. Moerbeek, tlf. (010) 36.15.39.
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag, om 20 u., Provenierssingel 48, Rotterdam.

La Espero
Inlichtingen: de hr. L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht, tlf. (078) 13.69.03.
Bijeenkomsten: elke 2de en 4de woensdag, Postkantoor Delftseplein (5de verdieping).

FLE, afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam, tlf. (010) 29.46.84.
Bijeenkomsten: de 3 eerste donderdagen v/d maand, Brabantsestraat 12, Rotterdam.

SAT-rondo
Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, tlf. (010) 66.30.73.

ST.-NIKLAAS
Esperantogroep St.-Niklaas
Inlichtingen: René Lutz, Fabiolapark 789, 2700 St.-Niklaas.

TESSENDERLO
Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.
Bijeenkomsten: Elke 4de dinsdag van de maand.

TILBURG
Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68.04.73.

TURNHOUT
Kempense Esperantogroep
Inlichtingen: Europese Faculteit, Kempenlaan 25, bus 1, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41.53.98.

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61.69.67.

WILRIJK
Esperantogroep Wilrijk
Inlichtingen: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, tlf. (031) 27.24.05.

24/8 (zondag) Esperanto-dag te Wilrijk, onder leiding van P. De Schepper. *Inlichtingen*: Patrick De Schepper, Doornstraat 22, 2610 Wilrijk. Tijdens de JAARMARKT te Wilrijk zal men in de Doornstraat een informatiedag organiseren.

ZAANSTREEK
Esperanto-Centrum
Inlichtingen: Postbus 443, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16.69.31.

Cursussen: Esperanto-Centrum Zaanstreek organiseert een cursus van 20 avonden te Koog-Zaandijk, vanaf dinsdag 16 september. Cursusleider: P.J. van Tol. Kosten inclusief cursusmateriaal: *f* 50,–. Aanmelding door storting van het cursusgeld op gironummer 399 22 71 van Penningmeester ECZ, Krommenie.

— Waarom zal het Esperanto in Namen een werktaal worden?
— Ondanks het gebruik van Frans en Engels hebben we tijdens onze congressen moeilijkheden. Sommige collega's vragen andere talen in te voeren maar dat is financieel niet mogelijk. En bovendien, welke talen moeten we dan kiezen om niemand tegen de borst te stoten? Net zoals in Marilia zal de toevoeging van het Esperanto hier door niemand als een discriminatie worden aangevoeld. Het is duidelijk dat het gebruik van een plantaal die los staat van elke nationale cultuur, en die slechts gebruikt wordt als communicatiemiddel, een gezonde zaak is. Op het ogenblik is het Esperanto de enige van al die plantalen die op wereldniveau over voldoende krediet beschikt om praktisch gebruikt te kunnen worden. Daarom hebben wij gedacht in Namen pionierswerk te kunnen verrichten zonder te wachten op het ogenblik „dat ook de anderen ermee beginnen".
— Verwacht u veel Esperantosprekende deelnemers?
— Het is helaas duidelijk dat het Esperanto nog maar slechts in beperkte mate gebruikt wordt in wetenschappelijke kringen. Daarom is de beslissing meer van promotionele aard dan van praktische. We zullen congressisten hebben die Esperanto spreken, beslist, maar zij zullen een minderheid vormen. Maar dat is geen reden om het niet te doen. Er is trouwens weer een congres aangekondigd over onderwijstechnieken in São Paulo in juli waar weer Esperanto en Portugees zullen worden gebruikt. Wat wij wensen is dat meer congressen zich aan die voorbeelden zouden inspireren en dat er een sneeuwbaleffect zou ontstaan.
— Hoe ziet u de toekomst van het Esperanto in wetenschappelijke kringen?
— Ik ben enthousiast wat de waarde van het Esperanto betreft, maar sceptisch wat betreft de wil van de mensheid om zulke voor de hand liggende oplossing aan te nemen.
— Denkt u dat het Engels meer kans heeft om zich in die kringen te verspreiden?
— Ik vind het vooreerst niet logisch dat een nationale taal voorrang zou krijgen op andere en ik weet dat dat psychologische problemen met zich zal brengen. Wat het praktische gebruik betreft: het Esperanto is uitermate meer eenvoudig dan welke nationale taal ook. Ik denk dat het Esperanto als communicatiemiddel welke nationale taal dan ook ver overtreft in uitdrukkingsmogelijkheden.

(La Dernière Heure, 20 mei 1980)

Franse taal onderdrukker

Wie uit Spaans Catalonië terugkeert en rondkijkt in Frans Catalonië, kan niet blind blijven voor het enorme verschil in de taaltoestand van beide gebieden. Ook in Spanje ligt er ongetwijfeld een laagje Castiliaans vernis over de Catalaanse samenleving, maar de volkstaal is er springlevend en nergens helemaal uit de kerk, de straat en het openbare leven verdrongen. In Frankrijk is dat laagje vernis veeleer een dikke laag pleister, Franse pleister dan. Eigenlijk moet men vooraf ingelicht zijn om de sporen van het Catalaans op te merken. De meeste andere minderheidstalen in Frankrijk staan er al bij al niet veel beter voor. Eeuwen „aktieve verwaarlozing" hebben er duidelijk hun werk gedaan.

(De Standaard, 22 okt. 1979)

Franse taal onderdrukt

Wanneer een verstokt eentalige een slechte tweetalige ontmoet, dan wordt de dialoog gevoerd in de taal van de eentalige. Tot op het ogenblik dat de tweede er genoeg van krijgt zich op moeizame wijze

verstaanbaar te maken, met een beperkte woordenschat en zonder nuances, in een taal die de zijne niet is.

Ziehier waarom men lang Engels heeft gesproken in Montréal en Frans in Gent. Daarom ook hebben de inwoners van Quebec en de Vlamingen sindsdien maatregelen getroffen om hun taal en cultuur te beschermen.

★

Op de vliegbasis van Ranstein hebben wij een Brusselse generaal ontmoet, trouwens een zeer sympathieke, die alle vragen van vijf Belgische journalisten in het Engels beantwoordde. Deze landgenoot legde ons uit waarom: „Ik heb hier de gewoonte aangenomen altijd Engels te praten, want als ik in het Frans begin*, schakelen de anderen over op Italiaans, Duits en zelfs Nederlands en dan komen we er niet meer uit...". Het argument is pragmatisch maar voor discussie vatbaar.

★

Wat onaanvaardbaar zou zijn — en de dreiging is reëel — is dat het Anglo-Amerikaans zich opdringt als de taal van de Europeanen, dat ze alle culturen van het continent zal verdringen, zelfs de Franse...

(La Libre Belgique, 19 juli 1979)

*Frans en Engels zijn de twee enige officiële talen van de NATO.

De „vertaalcomputer"

Op het ogenblik wordt er druk geëxperimenteerd met vertaalcomputers, vooral om de steeds groter wordende behoefte aan diverse vertalingen te dekken. Zowel in de internationale politiek als voor wetenschap en toerisme zal er dankbaar gebruik gemaakt worden van die machines. Reeds nu zijn er bijv. reeds kleine vertaal-zakcomputertjes in de handel die de toerist enkele eenvoudige kant-en-klare zinnetjes in diverse talen voorschotelen, zij het dan dikwijls met kanjers van taalfouten.

Als er volledige zinnen moeten worden vertaald, heeft men met enorme moeilijkheden te kampen: de massa's onregelmatigheden, de nuanceverschillen in de diverse contexten enz. vormen een onoverkomelijke hinderpaal voor de computer. Een vertaler moet steeds de laatste hand aan de teksten leggen. De computer moet immers elke onregelmatigheid in elk woord apart analyseren en verwerken: daar is veel tijd voor nodig, en er blijft een groot risico voor vergissingen.

De afwezigheid van onregelmatigheden in het Esperanto maakt dit gezoek door de computer overbodig. Doordat er steeds vaste uitgangen voor elke woordsoort worden gebruikt, kan de machine moeiteloos een tekst analyseren en vertalen.

De Chinese Internationale Toeristische Dienst heeft nu ook een speciale Esperanto-cursus georganiseerd. Verschillende tolken en gidsen zijn hiervoor reeds ingeschreven.

UITWISSELING VAN JONGEREN, MAAR MET TAALPROBLEMEN

Uit het blad AFS-info haalden wij enkele erg interessante stukjes over de taalproblemen waar een internationale jongerenorganisatie in de praktijk mee geconfronteerd wordt. AFS (*American Field Service*) is de vereniging die de uitwisseling organiseert van studenten die na hun laatste jaar middelbaar onderwijs een jaar naar het buitenland willen, in familiaal verband. Oorspronkelijk gebeurde die vorm van uitwisselingen voornamelijk tussen Europa en de Verenigde Staten. De laatste tijd echter wordt het terrein sterk uitgebreid. Er zijn ook internationale ontmoetingen, tochten, feesten waar de verschillende „te gast zijnde" jongeren en andere AFS-leden elkaar ontmoeten. Dat daarbij wel taalmoeilijkheden rijzen, blijkt uit de volgende citaten:

«De studenten werden in groepjes van drie ingedeeld (een Vlaming, een Waal en een Brusselaar). Hun opdracht bestond erin het taalprobleem in België te bespreken. Het resultaat was verrassend! In de kleine AFS-groepjes bleek **geen** taalprobleem te bestaan. Iedereen deed moeite om zo goed en zo kwaad als enigszins kon de taal van de andere te spreken.... en ze ontdekten daarbij dat niettegenstaande het taalprobleem in België zeer complex is, er met fairplay heel wat moeilijkheden uit de weg kunnen worden geruimd.»

Op deze optimistische visie volgt echter onmiddellijk een iets minder rooskleurige versie van een andere medewerker:

«Ik denk dat in de kleine AFS-wereld van 93 jongeren het taalprobleem zeer sterk aanwezig was. Ik heb enkele waarnemingen ter plaatse kunnen maken. In de fameuze groepjes van drie werden de volgende vaststellingen gemaakt:

a) niet alle groepjes hebben het communicatieprobleem op dezelfde manier opgelost

b) de gekozen oplossingen gaven geen garantie voor gelijke uitdrukkingsmogelijkheden voor elk lid van de groep

c) in sommige groepjes had men geen oog voor de moeilijke situatie waarin een persoon zich soms bevond omdat hij zijn eigen moedertaal niet kon gebruiken. Op de vraag of er taalmoeilijkheden waren antwoordde de Franstalige: „Neen, want de Vlaming sprak twee talen..."

d) sommige groepjes losten hun taalprobleem dan maar op door Engels te praten

e) ik hoorde ook een Vlaming zeggen: „Ik voel mij zeer ongemakkelijk als iemand mij in het Frans aanspreekt van wie ik goed weet dat hij Nederlandstalig is...

f) een Franstalige hoorde ik het veelgebruikte cliché aanhalen: „Maar Vlamingen hebben er voordeel bij om Frans te leren" zonder erbij na te denken dat het omgekeerde ook eens waar kon zijn. Men moet eindelijk eens leren aanvaarden dat een taal er niet is om voordeel uit te halen maar om er zichzelf mee te verrijken en om iets van de andere te leren.

Tot besluit wil ik opmerken dat op dat gebied de gevoelens nogal verward en

ESPERANTODAGEN IN WILRIJK

op zaterdag 23 en zondag 24 augustus 1980

Programma:

★ zaterdag: wandeling door Bornem (Klein-Brabant). Bijeenkomst om 14 uur aan het gemeentehuis (K. Cardijnplein). Deze wandeling staat onder de leiding van jhr. P. De Schepper.

★ zondag: bijeenkomst om 9 uur aan de Doornstraat nr. 22 te Wilrijk.

De deelnemers worden verzocht in te schrijven voor 20 augustus op het volgende adres: Esperantogroep Wilrijk, Doornstraat 22, B-2610 Wilrijk.

Nog enkele tips: Breng eten mee voor twee maaltijden. Drank is ter plaatse verkrijgbaar. En kleef een Esperantosticker op uw auto!

onduidelijk zijn. Heel wat jongeren vonden dat op nationaal vlak het taalprobleem een voorwendsel is om de socio-economische problemen niet aan te pakken en daarbij verdoezelt het de onwil en de onbekwaamheid van onze politici.»

Wij hebben hier met opzet vrij uitgebreid geciteerd, omdat het erg typerend is dat ook jongeren (die meestal toch verscheidene talen hebben gestudeerd) moeilijkheden en vooroordelen tegenkomen bij hun streven samen iets te bereiken.

Een andere typische opmerking was:

«Wat me onmiddellijk opviel is het feit dat er zoveel niet-Amerikaanse studenten in de groep zaten. Hoe meer jongeren uit verschillende culturen we kunnen verwelkomen, hoe verrijkender en boeiender dat voor onze organisatie zal zijn. En dan zullen we misschien minder gemakkelijk de opmerking van een Amerikaans meisje horen toen ze het had over een Spaanse studente: „Toch spijtig dat ze geen Engels verstaat". Alsof het allemaal zo logisch is dat iedereen Engels praat. Eigenlijk zouden we tot het stadium moeten komen waarin we kunnen zeggen: „Toch spijtig dat je geen Nederlands verstaat" (de taal van het gastland dus).»

Wij vragen ons af of dat inderdaad erg zal veranderen als er minder Engelstaligen of Franstaligen zullen zijn. In de praktijk wil het wel eens zo uitvallen dat het gebruik van het Frans of het Engels wordt opgedrongen door Frans-, resp. Engelstaligen, zelfs als die in de minderheid zijn.

De oplossing die AFS op een bijeenkomst in Nederland toepaste lijkt ons niet altijd haalbaar. Alles gebeurde zo veel mogelijk in het Nederlands en (wij citeren) «in het Engels als het echt te gek werd (en dat werd het vaak) en voor de Franse, Duitse of Italiaanse vertaling zorgde wel een vriend». Een vrij omslachtige methode die niet kon beletten dat sommigen de eerste dagen volledig geïsoleerd bleven. Het leren van de taal van het gastland is evenmin altijd toe te passen. In het geval van AFS gaat dat nog omdat die jongeren een vol jaar in het gastland verblijven, maar wat te doen bij kortere bezoeken...

Uit losse contacten met leden van de AFS is gebleken dat er interesse bestaat voor de voordelen die het gebruik van Esperanto kan bieden in die multinationale vereniging. Laten we hopen dat er een boeiende samenwerking ontstaat. Het zou zowel voor AFS als voor de Esperantojongeren interessante contacten kunnen opleveren.